Asiantuntijalausunto, Suomen NMKY:n Liitto 13.5.2024

Nuorten hyvinvointi on yhteiskuntarauhan perusta

Suomen NMKY:n tavoitteena on varmistaa, että kaikilla nuorilla on taitoja ja keinoja vaikuttaa rauhanomaiseen kehitykseen omissa yhteisöissään. Nuoret, rauha ja turvallisuus (YPS) -agenda ja kansallinen toimintaohjelma antavat vahvan mandaatin nuorten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistämiselle. Nuoret, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelman jatkolle on merkittävä tarve ja sen edistämiseksi tarvitaan laajaa yhteistyötä kansalaisjärjestöjen ja valtionhallinnon kesken.

Nuorisosektorilla näemme lähietäisyydeltä, kuinka nuoret kaipaavat ohjausta vuorovaikutus- ja sovittelutaitojen oppimisessa ja toimijuuteen kasvamisessa. Nuorten hyvinvointia vähentävät moninaiset ja usein kasautuvat haasteet, kuten mielenterveyden ongelmat, yksinäisyyden kokemukset, opintojen ja työn ulkopuolelle jääminen, taloudelliset ongelmat ja digitalisoitumisen huonot puolet sekä huoli nuorten välisen väkivallan kasvusta.

Nuorten osallisuutta ja toimijuutta edistettäessä tulee varmistaa, että jokainen nuori kohdataan yksilöllisesti. Nuoria ei voida nähdä yhtenäisenä joukkona, jossa kaikilla olisi samanlaiset haasteet ja jossa kaikille olisi tarjolla samanlaiset mahdollisuudet. Nuorten osallisuus riippuu usein heidän lähtökohdistaan. Nuorille kasautuvia ongelmia torjutaan parhaiten ennaltaehkäisevillä palveluilla, joita nuorten parissa toimivat kansalaisjärjestöt toteuttavat.

Nuoret, rauha ja turvallisuus -kansallinen toimintaohjelma Suomen NMKY:n työssä

2250 Nuoret, rauha ja turvallisuus -kansallinen toimintaohjelma on ollut jo pitkään keskeinen kehystys NMKY:n toiminnalle. NMKY on ollut mukana Nuoret, rauha ja turvallisuus -agendan edistämisessä vuodesta 2017 lähtien toimien aktiivisesti 2250-verkostossa. Valtakunnallisten konsultaatioiden yhteydessä Suomen NMKY:n Liitto laati yhteistyössä paikallisyhdistystensä kanssa kartoituksen, jossa tarkasteltiin koko Suomen NMKY:n toimintaa. Tulokset osoittivat, että NMKY:n toiminta koskettaa kaikkia päätöslauselman viittä pilaria, mikä vahvisti sitoutumista ja osoitti, että agenda on merkityksellinen myös Suomen kontekstissa. NMKY oli mukana 2250-verkoston Task Forcessa vuodesta 2019 ja osallistui aktiivisesti kansallisen toimintaohjelman valmisteluun. NMKY:n asiantuntija oli mukana keskustelemassa myös toimintaohjelman julkaisutilaisuudessa yhdessä ulkoministeri Haaviston kanssa.

Kansallinen toimintaohjelma ja YPS-agenda ovat tehneet näkyväksi nuorisoalan merkityksen ja tarjonneet vaikuttamismahdollisuuksia nuorisojärjestölle tärkeissä teemoissa. YPS-agendan myötä on aiempaa selvemmin tunnistettu nuorten osallisuuden ja hyvinvoinnin kytkös rauhan ja turvallisuuden rakentamiseen. Toimintaohjelmassa mainitut kansalaisjärjestöjen

vastuualueet osoittavat hyvin selvästi nuorisojärjestöjen toiminnan painoarvon agendan edistämisessä.

NMKY:n toimenpiteet kansallisen toimintaohjelman toteutuksessa

NMKY raportoi toimintaansa osana kansallisen toimintaohjelman puoliväliraporttia. Raportti oli ensimmäinen laatuaan ja haluamme kiittää ulkoministeriötä hyvästä yhteistyöstä ja koordinoinnista. NMKY:n raportissa korostuivat päätöslauselman viidestä pilarista osallistuminen, ennaltaehkäisy sekä kumppanuudet.

NMKY on pyrkinyt lisäämään **nuorten tietoisuutta ja mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen päätöksentekoon**. Jotta nuorten taidot ja mahdollisuudet edistää rauhaa ja turvallisuutta arjessaan vahvistuvat, on heille tarjottava siihen työkaluja ja alustoja. NMKY on lujittanut nuorten rauhanrakentajien taitoja koulutuksen ja mentoroinnin avulla sekä edistänyt kokemusten jakamista nuorten keskuudessa. NMKY tarjoaa nuorille myös erilaisia mahdollisuuksia vaikuttaa rauhan ja kestävän kehityksen edistämiseen Suomessa ja maailmalla.

NMKY:n koordinoimassa ja paikallisyhdistysten toteuttamassa nuorisoalan globaalikasvatuksessa on tuettu lasten ja nuorten kasvua aktiivisiksi rauhanrakentajiksi ja kestävän kehityksen edistäjiksi. Visionamme on, että globaalikasvatus kuuluu kaikille – myös niille nuorille, jotka eivät ole koulun tai työelämän kautta kokeneet globaalisti kestävän kehityksen edistämistä omakseen.

Suomen NMKY:n paikallisyhdistykset toimivat ruohonjuuritasolla ja kohtaavat nuoria päivittäin ammattimaisen nuorisotyön avulla. NMKY-yhdistykset Helsingissä, Turussa, Tampereella, Oulussa ja Vantaalla tarjoavat muun muassa matalan kynnyksen harrastamista, katu- ja koulusovittelua, kuntouttavaa työtoimintaa ja liikuntaetsivä-toimintaa. NMKY:n nuorisotyön toiminnoissa kohderyhmänä ovat usein nuoret, jotka kokevat haasteita hyvinvoinnin, kotoutumisen tai työllistymisen osalta.

Kehitysyhteistyöohjelmamme Nuoret, rauha ja toimeentulo on keskittynyt 2250-näkökulman edistämiseen kansainvälisten YMCA-kumppanien kanssa. Työssä on kiinnitetty erityistä huomiota naisten ja tyttöjen osallistumismahdollisuuksien vahvistamiseen. Suomen toimintaohjelma ja NMKY:n osallistuminen sen valmisteluprosessiin Suomessa on tarjonnut merkittäviä mahdollisuuksia tukea YMCA-kumppaneita. Keniassa ja Gambiassa YMCA:t osallistuvat Suomen NMKY:n tukemana kansallisten toimintaohjelmien kehittämiseen.

YPS-agenda on rakentanut arvokkaita kumppanuuksia ja yhteistyötä niin valtionhallinnon kuin nuoriso- ja rauhanjärjestöjen kanssa. Suomen NMKY:n Liitto on kutsunut koolle esimerkiksi Nuoret ja rauha -työryhmän, jossa ovat mukana Suomen Lähetysseura, Kirkon Ulkomaanapu sekä CMI – Martti Ahtisaari Peace Foundation. Työryhmässä toimintaohjelmaa on edistetty pohtimalla nuorten

osallistumismahdollisuuksia rauhaan ja turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä kehitysyhteistyössä ja rauhantyössä.

Nuorten hyvinvointiin ja osallisuuteen tähtäävät toimet tulisi nähdä osana laajempaa rauhan ja turvallisuuden agendaa

Jotta nuorten merkityksellinen osallistuminen toteutuu, Nuoret, rauha ja turvallisuus -agendalta edellytetään laajaa yhteistyötä ja pitkäjänteistä tekemistä. Monet toimintaohjelman tavoitteista ovat edelleen ajankohtaisia, mutta samalla niiden toimintaympäristö on muuttunut.

Toivomme, että päivitetyssä toimintaohjelmassa huomioidaan muuttuneen geopoliittisen tilanteen lisäksi sen vaikutus yhteiskunnalliseen keskusteluun. Venäjän hyökkäyssodan myötä turvallisuuskeskustelu on koventunut ja militarisoitunut. Yhteiskunnallista rauhaa ei kuitenkaan rakenneta ainoastaan puolustusosaamista lisäämällä vaan osallistamalla koko yhteiskuntaa rauhan ylläpitämiseksi. **Nuorten rooli on tässä merkittävä ja nuorten äänen täytyy kuulua rauhan ja turvallisuuden kysymyksissä.**

Suomen kansallinen toimintaohjelma on huomioitu laajalti myös maailmalla ja monet kansainväliset tahot ovat halunneet oppia Suomen kokemuksista. Erityisesti Suomen valtion ja nuorisotoimijoiden välinen yhteistyö on tunnistettu. NMKY on jakanut parhaita käytänteitä 120 maan YMCA-verkostossa. Toimintaohjelman jatkuminen varmistaa, että Suomen asema YPS-agendan edelläkävijänä jatkuu.

Suomen NMKY:n Liitto muistuttaa, että päivitetyn toimintaohjelman valmistelu edellyttää riittäviä resursseja. Ulkoministeriön koordinoivalla roolilla on ollut keskeinen merkitys toimintaohjelman edistämisessä ja tunnetuksi tekemisessä. Kansalaisjärjestöt ovat toimineet tehtävässä aktiivisesti, mutta henkilöstövaihdosten ja kansalaisjärjestöjen rahoituksen haasteiden vuoksi niiden välittämää tietoa sekä koordinaatiota ei voida samalla tavalla taata. Toivomme vahvasti, että nuorisotoimijoiden sekä valtionhallinnon yhteistyötä vaalitaan myös jatkossa.

Kiitämme ansioituneesta toimintaohjelmasta ja mahdollisuudesta toimia yhteistyökumppanina toimeenpanossa nyt ja jatkossa.

Suomen NMKY:n Liiton puolesta 13.5.2024

Daniela Miller

Kansainvälisen työn suunnittelija
Suomen NMKY:n Liitto